

Súd: Okresný súd Piešťany
Spisová značka: 5C/20/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2509201521
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Terézia Mecelová
ECLI: ECLI:SK:OSPN:2015:2509201521.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Piešťany v konaní vedenom sudkyňou JUDr. Teréziou Mecelovou v právnej veci žalobkyne INVEST TRADE, spol. s r. o., so sídlom v Rožňave, Čučmianska dlhá 26, IČO: 36 589 136, zastúpenej JUDr. Vladimírom Sidorom, advokátom v Hlohovci, Železničná 4/A, proti žalovaným 1/ P. J., Z.. XX.XX.XXXX, bývajúcemu v O. H. XXX, 2/ F. J., Z.. XX.XX.XXXX, bývajúcej v O. H. XXX, 3/ P. A., Z.. XX.XX.XXXX, bývajúcemu v O., Q. XX, zastúpenému spoločnosťou TMS Legal, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Šachorová 33, IČO: 47 252 936, o zaplatenie 10.294,87 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd žalobu v celom rozsahu zamietá.

Určuje, že zmluvná podmienka v zmluve o mimoriadnom úvere a stavebnom úvere č. 0988593 5 03 zo dňa 05.11.2003, článok VII. bod 6 zmluvy v znení: „Odstúpením od zmluvy nezaniká ani právo veriteľa požadovať zmluvne dohodnuté úroky až do zaplatenia celej pohľadávky.“ je ako neprijateľná neplatná.

Určuje, že zmluvná podmienka v zmluve o mimoriadnom úvere a stavebnom úvere č. 0988593 5 03 zo dňa 05.11.2003, článok VII. bod 8 zmluvy v znení: „Po odstúpení od tejto zmluvy má veriteľ právo účtovať si pri stavebnom úvere 3% p.a. a úrok z omeškania nad dohodnutú úrokovú sadzbu z celého zostatku dlhu a pri medziúvere 5 % p. a. úrok z omeškania nad dohodnutú úrokovú sadzbu z celého zostatku dlhu.“ je ako neprijateľná neplatná.

Určuje, že zmluvná podmienka v zmluve o mimoriadnom úvere a stavebnom úvere č. 0988593 5 03 zo dňa 05.11.2003, článok VIII. bod 4 zmluvy v znení: „Dlžník, resp. dlžníci vyhlasujú, že pri práve na peňažné plnenie z tejto zmluvy, práve na vrátenie celého zostatku úveru, v zmysle článku VI. ods. 2 tejto zmluvy, a práve na vrátenie bezdôvodného obohatenia po odstúpení od tejto zmluvy v zmysle § 401 Obchodného zákonníka predlžuje zákonnú premlčaciu dobu na 10 rokov od doby, keď začne prvý raz plynúť. Ak je záväzok zabezpečený ručiteľom, ručiteľ berie na vedomie, že sa voči nemu právo nepremlčí pred premlčaním práva voči dlžníkovi.“ je ako neprijateľná neplatná.

Žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania nepriznáva.

Žalobkyňa je povinná žalovanému 3/ zaplatiť náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia v sume 1.560,91 eur na účet alebo k rukám právneho zástupcu žalovaného 3/, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Pôvodná žalobkyňa (Prvá stavebná sporiteľňa a. s.) sa žalobou podanou na tunajší súd 18.02.2009 domáhala voči žalovaným zaplatenia 10.294,87 eur s príslušenstvom. Svoj návrh odôvodnila tým, že so žalovanými uzavrela dňa 05.11.2003 zmluvu o mimoriadnom úvere a stavebnom úvere, na základe

ktorej bol žalovaným 1/ a 2/ poskytnutý úver vo výške 12.049,39 eur. Žalovaný 3/ vyhlásil, že na seba berie povinnosť uspokojiť pohľadávku, ak ju neupokoja dlžníci. Žalovaní 1/ a 2/ sa zaviazali splácať úver v pravidelných mesačných splátkach vo výške 60,25 eur vrátane úrokov 4,7% ročne. Žalovaní 1/ a 2/ si riadne a včas neplnili svoj záväzok vyplývajúci zo zmluvy o úvere, následkom čoho sa dostali so splácaním úveru do omeškania. Z dôvodu podstatného porušenia zmluvy pôvodná žalobkyňa od zmluvy odstúpila listom z 26.04.2005. Žalovaný 3/ si svoju povinnosť taktiež nesplnil. Zostatok pohľadávky k 31.01.2009 je 10.294,87 eur, 12,99 % ročný úrok z omeškania zo sumy 7.542,05 od 01.02.2009.

Žalovaní 1/ a 2/ sa k návrhu písomne nevyjadrili.

Žalovaný 3/ vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe (č. I. 45 spisu) uviedol, že nemá žiadne dôkazy, ktoré by ohľadom veci mohol predložiť. V podaní doručenom súdu 10.08.2015 uviedol, že bol informovaný, že nárok žalobkyne je premlčaný (č. I. 59 spisu).

Súd vykonal dokazovanie čítaním listinných dôkazov (najmä návrh, zmluva o mimoriadnom úvere a stavebnom úvere z 05.11.2003, všeobecné podmienky pre zmluvy o stavebnom sporení, odstúpenie od zmluvy, oznámenie o odstúpení od zmluvy, fotokópie obálok, doručenka, výpis z obchodného registra, zmluva o postúpení pohľadávok z 01.10.2011 vrátane prílohy, vyjadrenia účastníkov konania, uznesenie Okresného súdu Trnava zo 06.03.2007 č. k. 14 Er 455/2006-26, uznesenie Krajského súdu v Trnave z 18.03.2009 sp. zn. 23 CoE 31/2009, notárska zápisnica zo 06.11.2003 sp. zn. N/547/03 ako aj ďalší obsah spisu), výsluchom žalovaných 1/, 2/, 3/ na pojednávaní. Súd hodnotil dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav.

Pôvodná žalobkyňa a žalovaní 1/ a 2/ uzavreli dňa 05.11.2003 zmluvu o mimoriadnom úvere a stavebnom úvere. Žalovaný 3/ vyhlásil, že na seba berie povinnosť uspokojiť pohľadávku, ak ju neupokoja dlžníci. Na základe uvedenej zmluvy Prvá stavebná sporiteľňa a. s. poskytla žalovaným 1/ a 2/ mimoriadny medziúver vo výške 12.049,39 eur. Vyplatenie úveru bolo v zmysle článku IV. bod 3 podmienené predložením notárskej zápisnice ako exekučného titulu spísanej dlžníkom a spoludlžníkom, s tým, že sa musí vzťahovať na všetok majetok, t. j. hnutelný aj nehnuteľný. Žalovaní 1/ a 2/ sa zaviazali uhradiť plnú výšku stavebného úveru vrátane úrokov 4,7 % ročne v pravidelných mesačných splátkach vo výške 1.815,- Sk. Žalovaní 1/ a 2/ si riadne a včas neplnili svoj záväzok vyplývajúci zo zmluvy o úvere, následkom čoho sa dostali so splácaním úveru do omeškania. V zmysle článku VII. bod 4 písm. a/ zmluvy, veriteľ môže od zmluvy odstúpiť a požadovať bezodkladné vrátenie mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru, ak je dlžník v omeškani s dvomi pravidelnými mesačnými vkladmi na zmluvu o stavebnom sporení po dobu dlhšiu ako dva mesiace. V zmysle článku VII. bod 5 zmluvy, odstúpením od zmluvy nezaniká záväzok dlžníka, prípadne ručiteľa splatiť pohľadávku veriteľa vrátane jej príslušenstva. Podľa článku VII. bod 6 zmluvy, odstúpením od zmluvy nezaniká ani právo veriteľa požadovať zmluvne dohodnuté úroky až do zaplatenia celej pohľadávky. V zmysle článku VII. bod 7 zmluvy, odstúpením od zmluvy zmluva zaniká a to dňom doručenia oznámenia druhej zmluvnej strane. Všetky oznámenia veriteľa sa považujú za doručené aj dňom uplynutia úložnej doby zásielky na pošte, po oznámení na adrese uvedenej v zmluve. V prípade vrátenia zásielky bez jej uloženia na pošte z dôvodu, že sa dlžník na adrese nezdržiava, je odsťahovaný, alebo je neznámy, sa zásielka považuje za doručenú v deň, keď sa táto vrátila veriteľovi. Podľa článku VIII. bod 4 zmluvy, dlžník, resp. dlžníci vyhlasujú, že pri práve na peňažné plnenie z tejto zmluvy, práve na vrátenie celého zostatku úveru, v zmysle článku VI. ods. 2 tejto zmluvy, a práve na vrátenie bezdôvodného obohatenia po odstúpení od tejto zmluvy v zmysle § 401 Obchodného zákonníka predlžuje zákonnú premlčaciu dobu na 10 rokov od doby, keď začne prvý raz plynúť. Listom zo dňa 26.04.2005 pôvodná žalobkyňa od úverovej zmluvy odstúpila s poukazom na článok VI. a VII. úverovej zmluvy s tým, že neboli uhradené viac ako dve splátky s omeškaním po dobu dlhšiu ako 2 mesiace, pričom vyzvala žalovaných na úhradu sumy 278.895,90 Sk. Listom zo dňa 26.04.2005 pôvodná žalobkyňa oznámila túto skutočnosť žalovanému 3/. Zásielky adresované žalovaným 1/ a 2/ boli na pošte uložené dňa 29.04.2005 a pôvodnej žalobkyňi vrátené ako neprevzaté v odbernej lehote dňa 19.05.2005. Žalovaný 3/ oznámenie prevzal 19.04.2005. Veriteľ uplatnil svoje právo na vymoženie žalovanej sumy návrhom na výkon exekúcie, pričom Okresný súd Trnava uznesením zo 06.03.2007 č. k. 14Er/455/2006-26 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 18.03.2009 sp. zn. 23CoE/31/2009 žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia zamietol s odôvodnením, že notárska

zápisnica zo 06.11.2003 neobsahuje náležitosti exekučného titulu, keď v čase jej spisania nebol záväzok splatný a vykonateľný.

Okresný súd Piešťany uznesením zo 06.08.2012 č. k. 5C/20/2012-37 pripustil zmenu účastníka na strane žalobkyne tak, že do konania na miesto spoločnosti Prvá stavebná sporiteľňa a. s. vstúpila terajšia žalobkyňa INVEST TRADE, spol. s r. o. (§ 92 ods. 2 a 3 O.s.p.).

V podaní doručenom súdu 14.10.2015 (č. l. 91 a nasl. spisu) žalovaný 3/ okrem iného vzniesol námietku premičania. Navrhol žalobu zamietnuť a vyhlásiť ustanovenia zmluvy článok VII. bod 6, článok VII. bod 8, článok VIII. bod 4 zmluvy za neplatné z dôvodu ich neprijateľnosti.

Žalovaný 1/ pred súdom uviedol, že bol na nich robený nátlak a preto podpísal splátkový kalendár. Notárska zápisnica nespĺňa náležitosti exekučného titulu.

Žalovaná 2/ pred súdom uviedla, že adresovala list žalobkyni s tým, že jej dlh je premičaný, notárska zápisnica nie je exekučným titulom. Splátkový kalendár podpísali pod nátlakom a považuje to za nekalú obchodnú prax. Zároveň vzniesla námietku premičania.

Žalovaný 3/ pred súdom iba odkázal na prednes svojho právneho zástupcu.

V podaní doručenom súdu 23.11.2015 (č. l. 127 a nasl. spisu) žalobkyňa poukázala na to, že zmluva o úvere je absolútny obchodnoprávny vzťah. Zákonom stanovená aplikácia právneho režimu nemôže mať charakter zmluvnej podmienky neprospech spotrebiteľa. Ďalej uviedla, že podľa § 311 v dôsledku akcesorickej povahy ručenia je zánik ručiteľského záväzku podmienený zánikom hlavného záväzku. Ustanovenia zmluvy článok VII. bod 6, článok VII. bod 8, článok VIII. bod 4 zmluvy považuje za platné. Premičaniu bráni aj ustanovenie § 112 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“), na účely tohto zákona sa rozumie: a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre priamu osobnú spotrebu fyzických osôb, najmä pre seba a pre príslušníkov svojej domácnosti, b) predávajúcim podnikateľ, ktorý spotrebiteľovi predáva výrobky alebo poskytuje služby.

Podľa § 23a ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, typovou zmluvou sa podľa tohto zákona rozumie zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

Podľa § 23a ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa, typová zmluva nesmie obsahovať a) nepríjemné podmienky, ktoré na škodu spotrebiteľa zakladajú nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, najmä 1. podmienky, ktoré viažu predaj výrobku alebo poskytnutie služby na odobratie iného výrobku alebo na prevzatie inej služby, 2. podmienky, ktorými sa podmieňuje predaj výrobku alebo poskytnutie služby požiadavkou, aby spotrebiteľ zabezpečil pre predávajúceho ďalšieho spotrebiteľa, ktorý s ním uzavrie rovnakú alebo podobnú zmluvu; b) podmienky, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení od 01.04.2004 (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“).

Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa §879f ods. 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy podľa § 52 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20050101>> uzavreté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa musia dať do súladu s ustanoveniami § 53 a 54 tohto zákona <<https://www.slov-lex.sk/>>

pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20050101> a spotrebiteľské zmluvy o práve užívať budovu alebo jej časť v časových úsekoch aj s ustanovením § 55 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20050101>>, ak ide o náležitosti zmluvy, a s ustanovením § 57 tohto zákona <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20050101>> do troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 48 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté. Odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

Podľa § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka, prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť. Ak právo dlžník písomne uznal čo do dôvodu i výšky, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo; ak bola však v uznaní uvedená lehota na plnenie, plynie premlčacia doba od uplynutia tejto lehoty.

Podľa § 112 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

Podľa § 558 Občianskeho zákonníka, ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

Podľa § 546 Občianskeho zákonníka, dohodou účastníkov možno zabezpečiť pohľadávku ručením. Ručenie vzniká písomným vyhlásením, ktorým ručiteľ berie na seba voči veriteľovi povinnosť, že pohľadávku uspokojí, ak ju neuspokojí dlžník.

Podľa § 547 Občianskeho zákonníka, veriteľ je povinný kedykoľvek a bez zbytočného odkladu oznámiť ručiteľovi na požiadanie výšku svojej pohľadávky.

Podľa § 548 ods. 1, 2 a 3 Občianskeho zákonníka, ručiteľ je povinný dlh splniť, ak ho nespĺnil dlžník, hoci ho na to veriteľ písomne vyzval. Ručiteľ môže proti veriteľovi uplatniť všetky námietky, ktoré by mal proti veriteľovi dlžník. Uznanie dlhu dlžníkom je účinné voči ručiteľovi, len keď s ním vysloví súhlas.

V danej veci bola uzavretá úverová zmluva (absolútny obchod), ktorá je zároveň zmluvou spotrebiteľskou v zmysle zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa (pôvodná žalobkyňa pri uzatváraní zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti - poskytovanie úverov stavebným sporiteľom, zatiaľ čo žalovaní nie). Z formy a obsahu zmluvy o úvere, uzatvorenej medzi účastníkmi konania (príp. právnym predchodcom), je zrejmé, že sa jedná o tzv. „formulárovú“ zmluvu, pričom žalovaní obsah tejto zmluvy nemohli žiadnym podstatným spôsobom ovplyvniť.

Na základe uvedenej zmluvy Prvá stavebná sporiteľňa a. s. poskytla žalovaným 1/ a 2/ mimoriadny medziúver vo výške 12.049,39 eur. Žalovaní 1/ a 2/ sa zaviazali uhradiť plnú výšku stavebného úveru vrátane úrokov 4,7 % ročne v pravidelných mesačných splátkach. Žalovaní 1/ a 2/ si riadne a včas neplnili svoj záväzok vyplývajúci zo zmluvy o úvere, následkom čoho sa dostali so splácaním úveru do omeškania. Listom zo dňa 26.04.2005 pôvodná žalobkyňa od úverovej zmluvy odstúpila s poukazom na článok VI. a VII. úverovej zmluvy s tým, že neboli uhradené viac ako dve splátky s omeškáním po dobu dlhšiu ako 2 mesiace, pričom vyzvala žalovaných na úhradu sumy 278.895,90 Sk. Listom zo dňa 26.04.2005 pôvodná žalobkyňa oznámila túto skutočnosť žalovanému 3/. Zásielky adresované žalovaným 1/ a 2/ boli na pošte uložené dňa 29.04.2005 a pôvodnej žalobkyni vrátené ako neprevzaté v odbernej lehote dňa 19.05.2005. Žalovaný 3/ oznámenie prevzal 19.04.2005.

Ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21.04.2015 sp. zn. 3 MCdo 14/2014). Podľa Občianskeho zákonníka sa zmluva zrušuje s účinkami od začiatku (ex tunc, § 48 ods. 2) a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré na rozdiel od ustanovení Občianskeho zákonníka zaväzujú spotrebiteľa nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka, evidentne zhoršujú jeho postavenie. Ustanovenia zmluvy, podľa ktorých má spotrebiteľ plniť zmluvné povinnosti aj napriek odstúpeniu od zmluvy, sú upravené pre žalovaných nevýhodnejšie oproti úprave v § 48 v spojení s § 457 Občianskeho zákonníka. Za daného stavu majú teda prednosť ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v rámci spotrebiteľského práva (tento názor vyplýva aj napr. z rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/50/2012). V danom prípade teda v dôsledku odstúpenia od zmluvy vznikla žalovaným 1/, 2/ povinnosť vrátiť žalobkyni bezdôvodné obohatenie podľa § 457 Občianskeho zákonníka.

Ak je v konaní uplatnená námietka premlčania, je na súde, aby sa v súlade so zásadou hospodárnosti konania obsiahnutou v § 6 O.s.p. prednostne zaoberal len otázkou premlčania práva. Ak je vynúiteľnosť určitého práva odvrátená dôvodnou námietkou premlčania, súd nemôže už z tohto dôvodu uplatnené právo priznať (stanovisko senátu NS ČSSR z 26.4.1983 sp. zn. Sc 2/83).

Súd predtým ako pristúpil ku skúmaniu opodstatnenosti samotného nároku žalobkyne, zaoberal sa otázkou premlčania, ktorú vzniesli žalovaní (žalovaná 2/, žalovaný 3/). Zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov.

Premľčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premľčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania takto zabraňuje dlhodobému trvaniu práva im zodpovedajúcim povinnostiam. Ak uplynula zákonom ustanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej určeným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania, a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať na súde svojho práva.

Premľčanie je objektívnou skutočnosťou nezávislou na vedomosti veriteľa či dlžníka. Vyžaduje márne uplynutie premlčacej doby stanovenej zákonom spojené s nevykonávaním subjektívneho práva veriteľom. Podľa súčasnej právnej teórie i praxe samotným uplynutím premlčacej doby v spojení s nevykonávaním práva oprávneným subjektom sa na právnom vzťahu dlžníka a veriteľa v zásade nič nemení. Právo veriteľa (aj keď premlčané) naďalej existuje a povinnosť dlžníka splniť dlh naďalej trvá. Subjektívne právo veriteľa zostáva i po márnom uplynutí premlčacej doby vybavené nárokom ako kvalitatívnou zložkou subjektívneho práva zaručujúcou jeho vynúiteľnosť na súde alebo inom príslušnom orgáne, prípadne vynúiteľnosť svojpomocou oprávneného. Márne uplynutie premlčacej doby má za následok vznik oprávnenia pre dlžníka vzniesť pred súdom námietku premlčania a spôsobiť tak zánik nároku. Pokiaľ dlžník námietku premlčania skutočne účinne vznesie, dochádza v okamihu

jej vznesenia k zániku nároku. V medziobdobí od okamihu, v ktorom sa právo premlčalo, do okamihu účinne vznesenej námietky premlčania ide o tzv. podmienený nárok, to znamená nárok, ktorý môže na základe námietky premlčania zaniknúť (Eliáš K. a kol. : Občiansky zákoník - Veľký akademický komentár, 1. svazek. Linde Praha, a.s., 2008, str. 415).

Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia sa v zmysle ust. § 107 Občianskeho zákonníka premlčuje v 2-ročnej subjektívnej premlčacej dobe a v 3-ročnej objektívnej premlčacej dobe. K okamihu začiatku plynutia premlčacej doby, nakoľko zásielka s odstúpením od zmluvy nebola prevzatá žalovanými 1/ a 2/, súd poukazuje jednak na vyššie citované ustanovenia zmluvy, resp. všeobecných podmienok, ako aj na § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Účinnosť prejavu vôle voči neprítomnej osobe nastáva od okamihu, keď jej dôjde. Písomný prejav vôle je doručený druhému účastníkovi v okamihu, kedy sa ocitne vo sfére jeho dispozície, ibaže zákon stanoví určitý spôsob doručovania. Písomnosť sa ocitne vo sfére dispozície druhého účastníka tým, že získa možnosť zoznámiť sa s jej obsahom. Nie je pritom nevyhnutné, aby sa druhý účastník skutočne s obsahom prejavu vôle zoznámil. Rozhodujúce je, aby mal objektívnu možnosť obsah písomnosti poznať. Ak teda žalovanému bolo poštovým doručovateľom oznámené riadne uloženie zásielky na pošte, mal objektívnu možnosť od tohto dňa oboznámiť sa s obsahom zásielky (uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 28Cdo/1334/2006 zo dňa 26. 04. 2007, ako aj Fekete, L: Občiansky zákoník 1. Veľký komentár, Bratislava, Eurokódex 201 L, s. 369 - 370). Subjektívna premlčacia doba teda v tomto prípade plynula najneskôr nasledujúci deň po vrátení zásielky pôvodnej žalobkyni a teda od 20.05.2005 a uplynula 21.05.2007 - pondelok (nakoľko 20.05.2007 pripadlo na nedeľu a najbližší pracovný deň bol pondelok 21.05.2007). Žaloba bola podaná na súd až dňa 18.02.2009, čo je po uplynutí premlčacej doby. Premlčanie sa týka aj úrokov z omeškania /povinnosť platiť úroky z omeškania so splnením dlhu (záväzku) nevzniká samostatne (nanovo) za každý deň trvania omeškania, ale jednorazovo v deň, v ktorom sa dlžník ocitol v omeškaní so splnením tohto záväzku; týmto dňom začína u tohto práva plynúť premlčacia doba a jej uplynutím sa právo premlčí ako celok; porovnaj rozsudok Krajského súdu v Trnave z 26.11.2014 sp. zn. 24Co/93/2014/.

Pokiaľ žalobkyňa namietala, že podaním návrhu na výkon exekúcie došlo k spočívaniu premlčacej doby, s týmto názorom sa stotožniť nemožno. Veriteľ uplatnil svoje domnelé právo - právo na vymoženie žalovanej sumy návrhom na výkon exekúcie, pričom Okresný súd Trnava uznesením zo 06.03.2007 č. k. 14Er/455/2006-26 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 18.03.2009 sp. zn. 23CoE/31/2009 žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia zamietol s odôvodnením, že notárska zápisnica zo 06.11.2003 neobsahuje náležitosti exekučného titulu, keď v čase jej spísania nebol záväzok splatný a vykonateľný. Takéto konanie - exekučné konanie „na vymoženie istiny“ na podklade nevykonateľného exekučného titulu nemožno považovať za uplatnenie práva na súde alebo u iného príslušného orgánu a teda k spočívaniu premlčacej doby nedošlo. Rovnako nejde ani o prípad uvedený v § 112 veta druhá Občianskeho zákonníka (citovaný vyššie).

Pokiaľ ide o notársku zápisnicu - uznanie dlhu, tu treba uviesť, že uprednostnenie obchodného práva pred ustanoveniami kódexu o občianskych právach má pre spotrebiteľov diametrálne odlišné negatívne následky. Podľa obchodného práva pri uznaní dlhu nie je rozhodujúce, či spotrebiteľ vedel o tom, že dlh je premlčaný. Na rozdiel Občiansky zákoník chráni neinformovanú osobu (rozsudok Krajského súdu v Prešove z 19.11.2013 sp. zn. 6Co/2/2013). Takže aj pokiaľ ide o uznanie dlhu, súd aplikoval ustanovenie Občianskeho zákonníka, ktoré považuje za priaznivejšie.

Uznanie dlhu ako jednostranný právny úkon dlžníka adresovaný veriteľovi zakladá vyvrátiteľnú právnu domnienku, že v čase uznania dlh existoval. Tento právny úkon okrem všeobecných náležitostí pre právne úkony (§ 34 a nasl.) musí mať písomnú formu, musí byť z neho zrejмый dôvod (kauza) vzniku pohľadávky, musí v ňom byť presne určená výška pohľadávky a napokon musí obsahovať aj prísľub dlžníka tento dlh zaplatiť. Uznaním dlhu však nevzniká nový záväzok. Na základe neho však dochádza k zastaveniu plynutia pôvodnej premlčacej doby a namiesto nej odo dňa, keď došlo k uznaniu, začne plynúť nová desaťročná premlčacia doba (§ 110 ods. 1).

Je nepochybné, že notárska zápisnica bola spísaná na druhý deň po podpise úverovej zmluvy, pretože ako podmienka vyplatenia úveru bolo okrem iného aj predloženie notárskej zápisnice ako exekučného titulu spísanou dlžníkom (článok IV. zmluvy). Súd má za to, že právna predchodkyňa žalobkyne dosiahla uznanie dlhu spôsobom, keď vyplatenie úveru podmienila predložením notárskej zápisnice a od žalovaných ako spotrebiteľov nebolo možné očakávať, aby postrehli význam tohto prehlásenia (z

hľadiska plynutia premlčacej doby), ktoré urobili do notárskej zápisnice, ktorý (spôsob) považuje za v rozpore s dobrými mravmi. Preto dosiahnuté uznanie dlhu spotrebiteľmi súd posúdili ako neplatný právny úkon, účinkom ktorého nemohlo byť predĺženie premlčacej doby na 10 rokov (§ 39 Občianskeho zákonníka).

Len pre úplnosť sa dodáva, že rešpektovanie princípu „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa (porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16.01.2013 sp. zn. 6 M Cdo 9/2012).

Súd zároveň skúmal, či zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky (súd je pritom povinný na neplatnosť zmluvnej podmienky prihliadať), na ktoré navyše poukázal na žalovaný 3/ a trval na ich vyhlásení ich neplatnosti. Súd zistil nasledovné:

- podľa článku VII. bod 6 zmluvy, odstúpením od zmluvy nezaniká ani právo veriteľa požadovať zmluvne dohodnuté úroky až do zaplatenia celej pohľadávky.
- podľa článku VII. bod 8 zmluvy, po odstúpení od tejto zmluvy má veriteľ právo účtovať si pri stavebnom úvere 3% p.a. a úrok z omeškania nad dohodnutú úrokovú sadzbu z celého zostatku dlhu a pri medziúvere 5 % p. a. úrok z omeškania nad dohodnutú úrokovú sadzbu z celého zostatku dlhu.
- podľa článku VIII. bod 4 zmluvy, dlžník, resp. dlžníci vyhlasujú, že pri práve na peňažné plnenie z tejto zmluvy, práve na vrátenie celého zostatku úveru, v zmysle článku VI. ods. 2/ tejto zmluvy, a práve na vrátenie bezdôvodného obohatenia po odstúpení od tejto zmluvy v zmysle § 401 Obchodného zákonníka predlžuje zákonnú premlčaciu dobu na 10 rokov od doby, keď začne prvý raz plynúť. Ak je záväzok zabezpečený ručiteľom, ručiteľ berie na vedomie, že sa voči nemu právo nepremlíči pred premlčaním práva voči dlžníkovi.

Vyššie uvedené ustanovenia zmluvy považuje súd za dojednania v neprospech spotrebiteľa a preto pre rozpor s ustanovením § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka za absolútne neplatné, nakoľko spôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (predlžujú premlčaciu dobu; aj po odstúpení od zmluvy sa požaduje úrok, hoci nastupuje režim úrokov z omeškania; navyšujú úrok z omeškania). Nemožno im preto pripisovať žiadny právny význam. Súd v zmysle § 153 ods. 4 O.s.p. určil takéto zmluvné podmienky v zmluve za neprijateľnú priamo vo výroku rozhodnutia.

Pokiaľ ide o ručiteľa, teda žalovaného 3/, aj v jeho prípade považuje súd nárok žalobkyne voči nemu za premlčaný. Podľa názoru súdu práva a povinnosti ručiteľa vyplývajúce zo spotrebiteľského vzťahu nemožno posudzovať prísnejšie, ako u hlavného dlžníka.

V prípade ručiteľa - žalovaného 3/, jeho vzťah sa odvíja od hlavného záväzkového právneho vzťahu medzi veriteľom a dlžníkmi, ktorý je vzťahom spotrebiteľským a na ktorý sa prednostne aplikujú ustanovenia Občianskeho zákonníka. Ručiteľovi však patria všetky oprávnenia, aké mal z daného vzťahu dlžník voči veriteľovi. Podľa ust. § 548 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ručiteľ môže proti veriteľovi uplatniť všetky námietky, ktoré by mal proti veriteľovi dlžník. To platí aj vo vzťahu k námietke premlčania (porovnaj Jaromír Sloboda a kol., Občiansky zákonník, Komentár a súvisiace predpisy, V. vydanie, EUROUNION, str. 501).

Vzhľadom na uvedené súd nevidí dôvod na vylúčenie osôb, ktoré sú subjektami vzťahov vzniknutých zo zabezpečenia splnenia hlavného dlhu z pôsobnosti noriem spotrebiteľského práva. Súd sa nestotožňuje so závermi vyjadrenými v rámci niektorých rozhodnutí súdov (aj vyššieho stupňa), ohľadom plošného uprednostňovania obchodného práva, v prípade zabezpečovacích prostriedkov (akým v danom prípade bol ručiteľský záväzok), aby mali iný režim regulácie ako záväzok hlavný. Bolo by aj nelogické vzhľadom na podpornú povahu zabezpečenia, aby zabezpečovacie prostriedky mali iný režim regulácie ako hlavný záväzok a platí to aj vo vzťahu k normám spotrebiteľského práva.

Vo vzťahu k žalovanému 3/ ako ručiteľovi žalobkyňa mohla právo vykonať prvýkrát, keď sa do omeškania dostali samotní úveroví dlžníci. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, žalovaným 1/ a 2/ bolo odstúpenie od zmluvy doručené v zmysle § 45 Občianskeho zákonníka v spojení so všeobecnými podmienkami

najneskôr 19.05.2005 a boli vyzvaní na plnenie v lehote 7 dní, t. j. do 26.05.2005. Nakoľko výzvu nespĺnili, žalobkyňa sa mohla nároku voči žalovanému 3/ domáhať na súde od 27.05.2005 a 3 ročná premlčacia doba (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka) preto plynula od 27.05.2005 do 27.05.2008 (utorok). Žaloba bola podaná na súde až 18.02.2009, čo je po uplynutí premlčacej doby.

Na základe uvedeného súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

V prípade, ak sa v odôvodnení súd nezaoberal konkrétnou námietkou účastníkov konania, urobil tak preto, že daný argument a taktiež odpoveď naň nepovažoval pre rozhodnutie za rozhodujúce (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 149 ods. 1 O.s.p., ak advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi.

Podľa § 151 ods. 1 veta prvá O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 151 ods. 8 O.s.p. vo výroku o náhrade trov konania súd vyjadří osobitne trovy právneho zastúpenia a iné trovy konania, ktorých náhrada sa účastníkovi priznáva.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a konštatoval, že úspešným žalovaným vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalobkyňi, ktorá v konaní úspech nemala.

Súd úspešným žalovaným 1/, 2/ náhradu trov konania nepriznal, pretože nepodali návrh na ich priznanie, zároveň súd nemal za preukázané, že by im nejaké trovy v tomto konaní vznikli.

Úspešnému žalovanému 3/ (nakoľko si ich náhradu uplatnil a zároveň vyčíslil) súd priznal právo na náhradu trov konania voči žalobkyňi. Tieto trovy spočívajú v trovách právneho zastúpenia spolu v sume 1.560,91 eur /podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) a to za 4 úkony právnej služby (za tarifnú hodnotu súd považoval výšku peňažného plnenia 10.294,87 eur):

- 2015 - prevzatie a príprava zastúpenia v sume 270,54 eur podľa § 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. a/ vyhlášky,
- 2015 - písomné podanie na súd vo veci samej (vyjadrenie k žalobe) v sume 270,54 eur podľa § 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky,
- 2015 - účasť na pojednávaní 14.10.2015 v sume 270,54 eur podľa § 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. d/ vyhlášky,
- 2015 - účasť na pojednávaní 07.12.2015 v sume 270,54 eur podľa § 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. d/ vyhlášky,
- náhrada výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné sumu vo výške jednej stotiny výpočtového základu za každý úkon právnej služby podľa § 16 ods. 3 vyhlášky, t.j. 33,56 eur (4 x 8,39 eur).
- náhrada za stratu času (2 x cesta z Bratislavy do Piešťan a späť) v sume 111,84 eur podľa § 17 ods. 1 vyhlášky (jedna šesťdesiatina výpočtového základu za každú aj začatú polhodinu; 13,98 eur x 8),
- náhrada cestovných výdavkov v sume 73,20 eur podľa § 16 ods. 4 vyhlášky (2 x cesta z Bratislavy do Piešťan a späť).
- 20 % DPH v sume 260,15 eur podľa § 18 ods. 3 vyhlášky.

Súd nepovažoval za účelný úkon žalovaného 3/ - vyjadrenie k vyjadreniu žalobkyne a preto za tento úkon náhradu nepriznal. Len pre úplnosť súd podotýka, že právny zástupca žalovaného 3/ na pojednávaní z dôvodu hospodárnosti konania namietal výsluch samotných účastníkov konania - žalovaných 1/ a 2/ a žiadal od týchto upustiť. Je potom zarážajúce, že sám žalovaný 3/ sa opakovane k veci písomne vyjadruje.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia, cestou podpísaného súdu, ku Krajskému súdu v Trnave, trojmo.

Odvolanie sa podáva na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje (§ 204 ods. 1, veta prvá O.s.p.). Odvolanie musí mať náležitosti požadované ustanovením § 42 ods. 3 O.s.p., tzn. musí obsahovať označenie súdu, ktorému je určené, označenie účastníkov konania, prípadne ich zástupcov, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a) a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2, písm. a/- f/ O.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).

Skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu, ak má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, ak odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 a ak ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa (§ 205a ods. 1 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo požiadať o výkon rozhodnutia podľa Zák. č. 233/1995 Z.z. v znení neskorších zmien a doplnkov (Exekučného poriadku).